

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de două ori săptămână: Mercur și Sâmbăta. Foile odată pe sepiemână, adică Sâmbăta. Prețul loru este pe unu anuu 10 f. m. c., pe diumătate anuu 5 f.; și pentru terri străine 7 f. pe unu anuu, și pe anul întregu 14 f. m. c. Se prenumera la totă postele imperiale, cum și la toți cunoșcuții nostri DD. corespondenți. Pentru serie „petită” se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriacâ.

Brasovu, 9. Noemvre. Astazi pe la optu óre demaneatia se
rentóse Illustritatea Sa Domnul Episcopu romano-catolicu in Trans-
silvania, Doctore Ludovicu de Haynald la reședinția sa, dupa
ce in restimpu de 3 dile fermecă înimile atatu a turmei sale, care nu
se puté destul mirá de singularele lui talente si de amórea parintescasă
ce li o contestă cu cea mai admirabile descendintia, catu si a subor-
dinatiloru sei pastori susțiesci, ce concurseră din totă secuimea spre
salutarea Archiereului seu; dar mai multu de catu pe acëstia robi ini-
mile personalului scolasticu insuflandule o noua inima si unu nou zelu
cu gratiosa apromitere de a remunera dupa demnitate iucordatiunile
loru intru luminarea si morala crescere a tinerimci. —

Dupa ce adcea Dumineca intr-o predica melisluia in limba germana a fascinat inimile auditorilor nu numai catolici, ci si luterani si de legea orientale, carii se aflau de facie, sevirsii si taina confirmatiuni. Dupa prandiu la vespera tienti D. Abate Antoniu de Kovacs alta predica in limba ungureasca, repetindu aureele invatari ale Archipastorului, lasate de suveniru crescinescu turmei sale. —

Luni visită Présantia Sa instituțele și bisericele. La biserica S. Nicolau sù primitu cu tòta onòrea — , ce servește și spre ciasstea Preotimii și a Brasiovenilor; ear' astădi de demaneatia, sevizând cultul dumnedeeșeu, su earesi incunguratu de turma sa și cu o suita strălucitoare dintre poporani între vivate sincere se departă cu trupul numai, sfîndea spiritul și bunetia lui voru și nedespartibile de veru care adeveratu prețiulitoriu.

D. Abate Antoniu de Kovács a arătat și cu această ocazie ce va se dica a primi și a respecia pe nou Archipastorii, care e gata și pune susținutul pentru oile sale, iar nu ale despreștiui, despoia, și despotisă după placu,

Verona, 4/16. Oct. 1852.

Veret

Ajungandu aici a sera cu drumul de fieru abia avui tempu de
a pole vedé totu ce e de vediutu în acesta cetate clasica. Obiectul
principale al cercetarei mele, firesce, a fostu Arena romana dein pla-
tēa Bra, marelia ruina, grandiosa pan' la spaimantare. Dein a foră-
cautandu se pare a fi o forteretă cu 72 de porți, insc ea acum cu
tota ingrijitoria pestrare, ce au pusu Veronesii pentru ea, totu nu
mai partea dein la intru reprezentea; cincitor'a dein afara, carea
fostu și mai înalta cătu cu o contignație, nu mai are astădi de catu
7 Arcate, ce, că se nu cada dein spaimentatoria înaltime, sunt legate
cu grose legături de fieru. Asta cincutura cu murii dein afara de
astădi eră imprennata cu bolte, a caroru urme se cunoseu, preste-
care apoi în giurul eră o cale lată ea de 2 cara romane. Depre culmea
muriilor de astădi ducu 45 de grade în giosu în Arena, construită
cu atata maestria, cătu celu mai de asupra potea togma asia de ben-
se vedea că si celu mai de desuptu; suptu gradure de desuptu sunt trei
serie de ambituri cu camare, toto dein marmure veronesa în quadru-
colosali. Un meatu subteraneu ducea prein midiloculu arenelui afor
dein cetate, camerele de prein giurul se numesecu prinsori, unde pot
se detineau cei condamnatii a mori luptandu se în arena, Cicerone
mieu dicea, că acestia erau crestiani. Un putiu anticu e în arena
cu apa buna; si un micu teatru în midiloculu arenelui, dicu micu, că
asta incapere de si destulă pentru Veronesii de acum, deasupra a gr

lora spectata, este întrădeveru pigmeana. Dein camarele dein
sfora facura oficine de lucratori au de negoțiu, și Veronesii au tota
dereptatea se și rebonisce în catu-va spensele ce le facura spre con-
servarea acestui monumentu Naționale, cu care întrădeveru potu fi
superbi; ceci de a mai remasă vre un monumentu romanu grandiosu
airéa, alii nu l-au socotită ca Veronesii, și de nu strică cutremurul
dein anulu 1184, pote că eră remasă și mai intregu. Congresulu de
fie dein 1822, a lasatu reparature notabili in memor'ia representatiun-
ilor facute într'insulu; precum chiaru și acum se vedu lucratori
ocupati cu diregeri. — Astă e totu ce ve potu serie de si dein Ve-
rona, că ce preste o ora plecu, er' celelalte cum e arcului lui Vitru-
viu preste Adige, port'a dei borsari, tumulii Scaligeritoru etc.
nu potu de catu a se atinge. — La Padova nu am statu, neci la
Vicentia, ci numai trecu pe lenga ele. Padova ca și Verona
are o facia vechia, carea neci impregiurulu tienotului nu o intene-
resce. Vicentia dein contra are o puselijune si magnificenta naturale
incantatoria rara. Ci totu ce m'a impresionat mai multu este cultur'a
pamentului, careia nu vedu asemenea si de care bucurosu asi in-
semnă ceva, déca asi avé tempu; singuru adaugu, că cu ochii m'am
convinsu, că in Italia nu sunt campi, ci numai gradini, si inca ce
gradini! Dupa acea puselijunea Vicentiei si Aren'a Veronei. Italianii
si pamentulu au tote: natura, spiritu, limba, gustu de arte, industria,
solerzia, — ci un'a le lipsesc, pre unde amblai io, adeca un ce,
care caracterisiza pre Olandezi. Seră in Teatro valle fui facia la
o representatiune mellodramatica buffa „Don Procopio“. Io dorianam
se audiu pre pamentulu Italieci o societate de cantareti actori curatul
italica, nu mestecatura că la Viena; io nu voiu semi dau parerea de
meritulu ei, de catu, că, déca aplausele potu avé ceva valore, ea
devea se aiba un meritu prea mare. — Mantua, totu 4/16. Sept.
Astă plecai la $11\frac{1}{4}$ ore înainte de amedia-di cu carulu de Vapori
și ajunsi la $1\frac{1}{2}$ aici; tempulu si acum că și eri plecându dein Ve-
netia eră nefavoritoriu cu ploia, care înse ajungundu aici incetă că
si în Verona. Mantua nu are ceva însemnatu de a vedere in laintru
de catu punctea, înse impregiurulu ei e incantatoriu. Cu ochii cercam
se vedu fagii lui Virgilii si cilisulu pentru capre, ci au că erau

numai fictiune poetica, au si ei au peritu; astazi numai vedi decatul plopi si muri (fragari), dein care cauza neei nu se vede pana intri in la intru, ca si celealte cetati prein cariele trecui, de multimea arborilor cu vitie au sora viația ce i eau totu prospectulu. Me mirai multu si de aceea, cum potu Virgilii se se amaresca asia multu dupa agrii pierduti si imperitii veteranilor lui Augustu. Figurézati un pamentu rosiatecu plenu de petrisiu ca pre drumulu de fieru, si vei ave fisionomia acestui pamentu asia amara plausu. Dein Verona esindu nu mai vedi altu ceva; bicii locuitori adunara murii de petrisiu in giurul agrilora lor, caci asia multu neindemanara pre Carlu-Albertu, sora nefatigat'a loru industria si fericea clima a acestui cera, partea asta n'ar si de catu un desertu; ci aici se arata catu pota face nevoient'a omenesca, si intr'adeyeru Italianii meriteza numele de industriosi ca si Belgii si Olandesii. Cetatea e mai regulatu edificata cu multa de catu cele pana aci, cu cali largi; in plateele de negotiu cu lungi portici, de amendoue partile cu bolte si cu scaune de negotiatori. Ci curatia de pre dein afara si aici nu e cu multu mai mare de catu in celealte cetati. De partea orientale chiaru lenga murii cetatei de asupra lui Minciu e o promenada cu arbori rotunda, in fundulu carei se afla un micu Amfiteatru numita Virgilianu, cum si pro-

ФОЛДЕТОНДЛ.

Съвенире дин кълъторга мое.

I.

21. Ont. n. 1852.

Аміце! Да департял таёж ші дні томонин-
теле доісвідчай реч мәсд-бапын din сіңға-
тилікші таёл ші дінніре. Двобістре жүйі промі-
сесем, къ дақъ воі фі віне діспіссе, жүйі воі
концепция пентрэ. Ота къте чева din лаңғаты-
къльторій. Акын жисьді тұртсысек къ ші
dніп 18 зіле de авсіндь ініма таёа есте атты
de жиқісін, спірітка таёж сімті о гречъ ші о
жистріншаре атты де маре де кътры кондеїш
жиқікті асія маі есте чева каре съ тъ поты-
жидынека de а'ї маі реалтика вроо датъ
Minognata фртмседъ а челор маі пітторешт
діннітірі, вът ші танді, шесврі ші деалзрі
сате ші четүці, портврі ші datine, капріціб
селе авынніре але къльгоріеі, кіар ферсінде
жімеріңшаре але амічелор din қынталы н
каріл і амб ревъзат акын жиқіткі, тъ жиқіткі ш
тъ ревреезъ, н въ тъ маі поты жись еле

кітруса пъпъ ла о тъсвръ, ка съ тѣ къллег
челѣ пъдіо агътреа съвеніре къте ий концептъ
орї каре къльторіѣ даќъ по аїреа тъкар ѡп
портгъбоізъ съдъ de monedъ. Нѣпъ ка агът
реалітатеа, о кънцілітъ реалітате е ѡп
старе де а авате по отъ дикъ шї дела чеа
таи пътимоі, а са пътчере. — Шї totvpi по
съ зісб акъмъ ънтеа бръ, чи есте зпдъ адевър
репеніт de miї de орї, къ п'аре чинева тре-
бъвши а кълка песте фронтіереа вреа фр-
тосеі постре патріеі, петгръ ка съ дикъ
томпърі юнтрейі агът din сченеле патріеі,
кът шї діо віаца шї траіза локвіторілор.
Стрѣлій къльторіѣ, кънд вадкъ таі ънтеіш не
пътимоі патріеі постре, стај ка зіміді,
адміръ мінспіле еї, челор таі сімдіторії лі
се дикъше шї съфлетъ де бреш каре компъ-
тиміре, іар воінд але ніре не хъртіѣ, из-
штії де каре съ се апче таі пайте. Авеа
сънт дѣлъ авн де кънд Dr. I. B. Weiss, каре
кълкасе къ світа Димоіратлазъ таі ънтеіш
атгчі пе пътимоі Транссіливаніе, ажъвгънд
ла Дева, скрісе впеле ка ачестеа: Черіва
се ренсенинъ, чеа таі фртбось шї таі ти-
пнпать папоратъ de тиагу, се deckice пайн-
теа окілорѣ поштрій шї фадъ къ пої се арътъ

о парте а Apdealълѣї, деспре а къреї *dintre*-
тврї (нейсаціїврї) minstare, тї се спъсесеръ
ашаа твлате. Ачестъ щеръ есте житрв ade-
вър фрѣтбсъ de mіnue, ea зре о варістате
de фрѣтсеце de але патрврї, каре аттраг
nenчетат прівіреа. Вѣi minstare ка челе dia
Apdeal n'ам таl възгѣ дн тѣтъ віеда тea,
пентрв къ ачелea се житrнд ne dictanu de
таi твлате бре пінтре колiне пъдброcе. Іар
кънд аi ажанс ла ачестea, аткючі окi ѿ
життіишь алте вѣi, шi ашea къльгорепштї
тѣтъ zioa трекъnd *dintre*o счепъ а патрвр
житр'алта. Жистъ че есте de оmenii, карi
локвеск не ачеле вѣi. Ачеia ка тї дн чerkъ
Девей лъсарь дн свѣтъ тeв чеа таl трi-
стъ життіиъріе. Жи ачелеаш локвеск Ва-
лахiй, не карi ажам дi пашеск Romanii
пентрв къ еi се траг delu antichii romanii iuch.
пчл. пчл. *) — Шi ассира тea тѣтъ ачеле

*) Wiener Briefe, fünftes Dužend, 1852. Се
извиве а Дансенна, въ Dn. Baie ши къ содхъ
съчъ чеъ грос тракъ токта при сателе каро-
лпкъ тогъ из се мал реставрарь до чепнпнѣ
ли карое фзесесеръ префъпте да а. 1848/
пептре ачеа се ши дишель джпсл атъ д

menad'a se chiama plate'a Virgiliana, locu prea frumosu pentru o statua marelui Mantuanu, candu tardii lui concitatiani voru avé voia de ai redica o statua, că ce ecum afora de numire nu e nemica intr'ins'a Virgilianu. In Amfiteatrulu acest'a erá astadi, de nu ploia, se se reprezenteze: Lindá de Chamonix. Ce ironia! Pre pareti in giuru e strinsu vetatu „di depositare lordure“ si cu tote aste nu vediu locu mai lordatu, catu am amblatu in Italia pan' aci, că giurulu acestui monumentu Virgilianu. Nepotendu sau si nevrendu a plecă adi de aci, me dusi de séra in teatru la o representatione comica suptu titulu: „Mistérieux unui barbatu“, dupa francesee. Acestu edificiu e intr'adeveru frumosu, că multe alte dein Mantua, si Societatea erá laudata; peintre mene erá un ce interesante, că ci pan' aci nu vedusem representatione in limb'a italiana afora de opere de catu o data in Buda! Caracterul infocatu al Italianului, precisiunea si volubilitatea declamatiunei, si intre tote sonoritatea elegante a limbii disting dupa a mea parere pre actoriului italiano de catra cei de vînt'a germana cu multe parti. In Venetia — mi erá preste mana a merge la teatru in acelui labirintu de căi strinute si tortuose, unde un cane pre usioru poter sări de pre o ferestra intr'alt'a preste cale. Apoi teatrulu mai celebre Fenice erá inca inchis, asia catu, candu mersi sel vediu, numai scolari jucau cu inventatoriul maestrui; in celu nimiru Malibran inca nu se reprezentá in tote dilele; apoi, fiindu aste doue teatre renomate mai alesu pentru opere, nece me sentiam trasu ale cercetá la drame; la cestu dein urma mergundu spre vedere, astai societatea in proba. In Mantua inse erau curiosu si de alt-mintrea a vedé totu ce se potea, cu cătu nu prea multe sunt de vedutu, ci intr'asta parte me astai multumitul ca si in Verona.

(Va urma.)

До въвеждането на дин връх до привидните скобелор пострем (вж. №. 77.)

До възможността на Газете пътврътъ скобелор от парте маре а тъкърелор лъгате де треи ап' дължоче де кътъръ Гъвернъ спре дължвотъціра ші скобелор ротънешти, съ ведемъ актъ ші чеса че амъ фъквтъ орі п'амъ съктъ пои пентръ пои, пентръ ка съ причепетъ къратъ въ че не маи своятъ датори пои пои дължине.

Чел каре на фі читатъ тоге кореспондіцеле, плангриле ші апології скобастіче къте с'аб стръкват поюъ актъ орі Газете до пълнікъ ші не ва рефлекта въ дела въ въжотъ пънъ ла фантъ енері е о dictandъ кътъ ші дела черій пънъ ла пътънитъ, — ва ста ла тітаре, ба пъте къ се ва спъріа de філантропія пропаганде а Ромъніор дължестъ върсъ п'амъ de 3 ап' ші ва сокоті, къ де ар аве Ромъні врео 30 ап' де паче, атвчі с'ар аллеце din еи чеса че се аллесесе одиоиръ din варварі таchedonен: съп domnia de 30 ап' а рецелі Філіпъ. Чі въяла ка ачеста с'ар дължела фортъ амардъ.

Ашea есте, воръвъ твлтъ, гъльциъ, конфесіоне вавило вікъ дъл прівінда скобелор с'а фъквтъ, спорів дълъ съфітъ амардъ. Чеи карі п'я ші ла че флоре ажвсесе література до літба ротънъ дъл адбя епоха а традиціері кърцілор ві серічешти, чеи карі аж вітат къ дъл въкъл трекватъ съпътъ Maria Teresia ші Іосіфъ II врео патръ чінчі кългърі, да, въкългърі, дълъ ётепі, върваді, п'амъ ка еі, вар п'я фанфарі, аж п'амътъ скоба ші скобелор ротънъ дъл врео 20 ап' маи твлтъ, де кътъ пои тоді дъл чеи 30 ап' де паче европеоъ, — ачеса ші п'амъ ачеса воръ фі жигорі дестълъ пентръ ка съ не апере не пои ъшті конгімов- рагі ші съ вреа а не съзла де пъкатъ лепей, ал пе- пъсърі ші ал деспредвірі де кългъръ. Чеи карі п'я воръ съ шітіе, къ дъл въкъл трекватъ Ромъні авъсеръ върваді

къ ердигисне евронеоъ, адъпці де п'амъ дъл зітвеле клас- січе евреа, еліна, латіна, din каре се авъкасеръ а традиціе кърділе сінте, вар п'я за а 1795 се формасе о союзетате де ердігі ротънъ карі тіпърісе о програмъ пентръ п'я скобелор възі жъралъ маре вітінціфікъ ші політікъ, — ачеса ші п'амъ ачеса не воръ дълъца ка п'я п'я че лъчевърі аи Ромъніе. Din контръ чеи карі воръ вреа съ фіе дрепі ші п'я не воръ літгъши връната пострем де- шертьдівое ші фріволітате, пічі се воръ спъріа de фраселем постреме въмвастіче не каре ле дълпримѣтъръ дела Евро- пеоі конгімоврані спре а не маска тръндъвіа, не воръ спънте о дъл фадъ, къ тутъ че амъ фъквтъ пои, дълшіе пентръ скоба ші скобелор ротънъ, есте о пікътъръ дъл маре не лъгъ фаптеле вътъръолор поштрі, карі авъсеръ а дълтініа въ тутъл алте п'амъ, карі пентръ скобе ше- збръ дъл темпідъ ка протопопъ Петъръ Маюр (дъл С. Регіонъ) ші ръдаръ вътъл трепескъ ка Шінкай (дела вовілі). Е адвърат, къ пои не лъвътъ въ тутъл таи твлтъ ве- ліпсеште класічітатеа; пои авет брешкаре споіель de скобелоръ таи лъстръбъ, таи амъцітіре, din ачесаши дълъ съптомъ діодатъ къ п'амъ своятъ ротънъ, къ не есте грэдъ де ротънъ не каре л'амъ п'яръсітъ ші л'амъ вітатъ, къ дъл челе дин връх п'амъ лъпъдатъ де сакра даторінъ де ал скобелор ші п'я джосла ші л'амъ лъсатъ а се тор- тънта дъл п'амънъ, каре есте шама п'амъріші ші а ро- віе, ші п'амъ дълестълъ п'амъ въ іам п'ятъ тънка прі- посъл ші прескъра ші съріндарем ші въ п'амъ траце лефі дин чеса че конгімоврані джосла; ап' тогъші къндъ а сосітъ о епохъ де прось ші кънд не вені віне ка съ п'я дъмъ ші пои тънкаръ одатъ дъл віадъ де ротънъ, атвчі ое арвікарътъ дъл фрілтъ л'амъ, дезоніарътъ п'я Ромъні, не патріотъ, не кредічесъ ка орі каре авторъ ші ді- зісерътъ: еатъ не ші пои конгімоврані ші ферітіорі ве- штірі; ші ачесаща дін п'я вънъ кънд не вені віне ашеса ші ов алтфелів, ап' — де ші п'я п'я фадъ, — тъчі обръзлічіа ера съ фіе преа маре — дар дълъ п'я съптомъ не шо- отрътъ зп'ял алтора дестъл, ка съ п'я не конгімоврані. Ачеса шаміеръ чінчітъ о п'зірътъ таи твлті din пои таи въртосъ дъл прівінда скобелор.

Пе ла ап' 1850 се п'яръ въ тоці боловані ші тоді конгімі Ardealvі се воръ префаче дінтр'о датъ тутъ дъл скобе ротънешти; пе атвчі не жъкать дълъ рола тін- патъ. Дінтр'о датъ не вені віне ка съ кътътъ фіешт- каре din пои къте вънъ претестъ тісераверъ, пентръ ка съ п'амъ ліче къ за кътаре ші кътаре котвле п'я се таи пот ділініа скобе, къ п'я ласъ лефеса ші товъръшіа, къ п'я е п'ядре, къ ліпеск п'яріле din твоянъ патріе, къ п'я таи ажынде п'яштътъ п'яріле а арде кърътідъ, къ п'я а- ветъ дестъл ствдені фълтънъ спре аі фаче даскалі (паре къ ствдені се потъ фаче фъръ скобе), ші таи ла връ- къ — п'я п'я ажелалте п'яріле ші конгімоврані скобелор, пентръ че съ не таи фачетъ ші пои din капъ кълп- дарів, тъчі, прекътъ се крескъръ п'я п'я актъ атвчі амардъ де жъпі ротънъ дъл скобе стрънре дачепънд дела АБЧ п'я п'я ла скобелоре системе л'амъ Newton, пентръ че съ п'я

фрітседе ші п'япні а ле патріе каре дъл- къпътъ ші фермекъ не орі каре стрънре съ п'я- таи фактъ п'я че імпресіоне! Атвчі съ п'я фіе сішціріле de тімпіті! — Ера одатъ вънъ тімпі кънд кълдроска сімъ аз жъпелі скрі- торъ аве съ есе п'амъ деасирия ла Бела- ведере а Браніовълъ, съв' п'яріле сълватечеле фрітседе але Прідеалві, пентръ ка кондеівъ съв' съ въдъ тутъ патріе живестітъ дъл ве- сінте de florі, дъл вестрінте адеярътъ п'я- торешти, прекътъ есте портъл ротънъ діл- жъ туте цінгъріле ші п'яліріле. Есте вънъ шир de ап' декънд аж дісінърътъ ачеле віскрі. Іалсініа въ жичетъл фъкѣ лок реалітъ. Дъл тіжлокъл фрітседелор патріе се десф- швръ п'яріле окілор вънъ шир п'ярірерзітъ de тісерів ші амъръчій. Сірітълъ десатънітъ п'я п'я таи ръмасе de кътъ а се окъп'я къ ач- стеа, пентръ къ еле дъл дълтініа zioa ші п'яптеа, дъл фісоді ла скобелоре п'я ла скобелор, дъл врътъріа таи тутъдеаизна дъл тіжлокъл

греъ, ка съ крѣдъ, къ ротънъ ардеменъ дълъ- шед тут ла вънъ локъ къ вітеле ші къ порчі, кътъ есте ачеса дъл Польша. —

въкърілор, къте дъл прегътіа ачеле изгіне шітіті фрацеде кар'л ішвіеа.

Din ачестеа поділ скобелоре къ не шінне авта ші таи п'яте съвле чеса din проса віе. Дечі дакъ кътъ Dta te дълестълъзі ші въ консептінъръ de лъкръръ просаіч*) , се фіе.

II.

22. Ойт.

Кънд карвъ п'ярітъ тъ скобе таи ъштіе въ- афаръ din дінвътъ ротънік ал Браніовълъ реарзікаів дълъ одатъ о доібъсъ кътътъ дъл асвира сателор де прип'яр ші таи вър- тос асвира челор дълтіріате не съп ші п'япте твоянъ. Ка че біспіл локвіск ачеле сате? — Дъл п'ярітъ лор чеса таи маре ротънъ, економі de оі ші de віте корпзте ші конгімоврані, не каре ле дін п'я п'яліссе шесвръ ші не п'япселе вънъ ші твоянъ din дінвъріле въчіне. Нъпъ кънд ачеса біспіл вътъръдъ ші свічваді де туте вътъръдълъ п'я фортънеле вор таи фі еі локві- торъ de дін ші de треи діръ? Тоте аратъ дінтр'аколо, къ чел таи твлтъ дъл 30 ап' еко-

*) Didaktika Dtale проса че фіе п'я таи тутъдеаизна дълтініа.

R.

номіа лор ва фі котітъ ші ръсінісъ въ тутъ din Прінчінате. Доктіоръ дінвъріле ротънешти се ділінілеск фіештіе; пропріетаръ de то- шій джъ реглъ тошій лор, ле тъсъръ ші ле съпніш' ла о кътъръ ишвіе ажеса шікв- скътъ дъл ачеле п'ярітъ а л'амъті; дінвъріле не маре ші п'я дъл вътъръ ле асітъръ прецвръ проса че п'ярітъ ишвіе ардітіе лор; пріп- врътъ еі п'ярітъ п'ярітъ ажеса из- таи атвчі шесвръ ші лівзі ділцеленітъ ші п'яръ- цініті. Нъпъ асіа оілор се ва п'ярітъ ші п'ярітъ таи стрімтора не ап' че ѿріе. Доктіоръ ачес- тор сате, ал кърор п'ярітъ трече de п'ярітъ просе 20 тіл, п'я вор таи п'яте віеді дъл Ardeal, п'амъ din венітъ скобелоре де оі п'ярітъ дъл алте діръ. Нъпъ ажеса дълъ о твлціне de фашілі ажесе ла санъ de лемп, съв' къ п'яръсінд еле патріа ешіръ дъл ціра ве- чінъ ла конгімоврані лор. № есте дін- п'якъ дъл каре не ла вісерічеле Съчелелор съ- въ се п'ялічесъ вънзаре въ това а таи твл- тор касе. Де атвчіе орі фіе ворка п'ярітъ скобелоре діл Ardeal. Дакъ дінтр'аколо аде- вър авет дъл патріа п'ярітъ п'ярітъ таи ла- шес каре съв' съ п'я фіе ал п'япні, съв' съ фіе de вързаре, дац'а, віндец'а Съчелелор,

търтъ ші дп віторів тогъ ашea, адікъ пептъ че съ крe скъ ротъвлъ пе фінъ съ ротъвлите ші дп леца са ші віа са ординат, ка літва церташъ съ се прівеасъ ка вехіне таі віртосъ съ ші префакъ дп бомені de орі каре алтъ націоне ші леца де не фада пътъвлі, пептъ къ везі Dna, житре попібръ тревве съ се афле тоіш деавна кътъ віа din ларе съ се реквізете челелалте сеb' таі падіні пшвірбсе, сеb' таі непородентів, адікъ кът амб' зіче, съ пе пштъртъ ші поі ротъвлі штамі кът пштъртъ пе ві- тло de сенжандъ.

Апоі ка дікордіна ші хаоса дп прівінда скблор (таі віртосъ комівале) съ ажелогъ ка віялів са, насъміті къ віа памітеле Dіrekciіnі але скблор пе кътъ ера ші таі паміті ка де търтвіръ ажет ле льсарътъ, съ адіртъ ка тогъ. Саб' фъквітъ ічі коло скблоре; дар съ пе продвікъ чістітеле Dіrekciіnі чена дагві, чена ре- сватате деспре ачелев ші din ачелев. Чіне інспіктэшъ ші пе вісітъ пе ачелев скблор? Кътє сант? Че даскал? Че лефі? Къці скблорі? —

Дар кърді скбластічес кътє се комівсеръ орі се тра- десеръ пе пъпъ ажет, еар din челе лібратае кътє се тіль- ріръ?!

Ші бре дп ачелаш тіппі челелалте падівлі молокай- торо че фъквіръ пептъ ассігвірапе скблор лор, каре есте кіард віторівла лор!

О профандъ ршнізре пе тъ ласъ а дескате ачестъ теть таі департе, еар дакъ тогдані таші джинвіла ка съ даі пе фадъ ші таі дп коло тікълошиа пштъръ лакръ тіліе сеb' сатіра ар тревві съті філодескъ тόтъ трьсвра de кондеів, чі ажет лакрътіле пе таі фолосескъ, еар сатіра е від тіжлокѣ преве десперат, ирін каре Орадів, Жізвенале ші Переів пе дпдренів пе Романі, пічі тоді ішкітогорі ачестора пе Европені. —

Biena, 51. Октоіре. Ері еаръ се дескісеръ конферен- деле вітамі, дноі indatinatе форме. Шедінда прітъ се дочепіл пела 12 бре тезіналі ші дін' о оръ.

Ечеленіа Ca D. міністръ de естерібре коміте Бвол. Шавенштайн вісевеітъ пе депітациі стателор комітів- пеі вітамі, респікінділіе таілдітіа пептъ къ веніръ ла ішвітъдівіпеа фъкотъ. Міністръ ваварез коміте de Лерхен- фельс респікіле ачеста вівжітаре. —

Стареа лібрвлі е таі кіаръ de кът фі пъпъ ажет. — Депітадій, дноі кът счіт, прелвірасеръ дпніате de ачел- ста ка веро 8 ліві о довоіаль че кіоріндеа трьсврел- фіндаменталі de о фініраль віре а церташілор дп обже- тва de вітамі ші комітів, каре се десервіасъ пептъ ві- терібре пертрактърі ка челелалте цері церташ, каре се ретрасеръ а вені ла конгрес. Ресватате дпсъ ал- трактърілор фі пшл; чі таі речь пе дар de фъквіт, декът а прочеде пе калеа de а лавіра дноі скітвіріле че се ве- dea а фі de треввінъ дакъ стателе пірдіче церташ пе віръ а пріті проіектъ.

Ажет пшашаште Австрія пе калеа че і се веде таі посівіль: съ се віласкъ стателе каре вреаі ші каре пот- ші ласъ віоі ліверъ ла челелалте ка къпіл вор ведеа къ е вів кале съ се пітъ альтвра ті таі тързів ла вівівіа вітамі. — Ачеста пе се пітъ пріві ка о демістръдівіе din партіе Австріеї дп контра Прасіеї. —

Бръненілор, Техънепілор (карій дп 60 алі се дпдоіръ ла пштър), кът ші Бредіканілор ші челорлалді економі de оі, карій неапіррат віор фі констінціи тъніе поітівіе а се апіка de агрікілтвръ ка тогъ адісса ші ар кілтіва пштъвілі ка фолосі дпнічіт таі таіе деякъ тівавілі ліві Роті, карій де фріка ліврвлі че- ліві греі сеb' пштъріві Apdealal, сеb' се тра- серъ пе ла четъді, віде трієск ка тінкъ таі вібръ de кът есте а църапілор агрікілторі. (Ва зірта.)

Флоріка.

I.

О варваръ чеать
Ка арше дп тіль,
Кареа da d'o датъ
Пе пшлідат съ вітъ,
Дп вілле ашътъ.
Асвіра de вілле
Ашеват пе тілітъ,
Дп сатъ къ але саліе
Пштъ тогъ ла пшвіле,
Дпандъ а са фрітъ.

— Дп прівінда літвіе офіціе дп Галідіа ші Крако- віа са ординат, ка літва церташъ съ се прівеасъ ка вехі- віліт атът дптере діретъорі кът ші ла гамівіе асеві- тапцілор, адвокатілор ші ла жідевітъорі. Іаскіселе про- везвіе ка свіскіріеа віті адвокат тревве се фіе тіті цер- таіе. —

— Фаітісса віеаеа съ ші превакапоскіта, ка фъквітіро de віне, Dna Елена Стардза пшсівітъ Pr. Гіка din Іа- шій a dat пептъ спіталі de орочі: Съпт Ала, соре сасініріеа віті пат de сіне фіндат, о сітъ de шесе сітіе фіоріні m. k. — Овін дарві ліверамітъдій чел арі стіміти Дамъ, крідем, къ сена етеріа ші ла істітівіа ротъвліс din Брашов пептъ кріштереа фірмілілор, ка о фіндішіе de вірън сініндіз. —

— Арестантілі de фіртерацъ Dr. de дрептірі Алекс- сіс Dojca, ка ресолацівіе превалтъ din 1. Ноемв. і се дптерій din деосівітъ градів рестанда тіппівлі хотържъ de ровіві. —

— Віла 5-11. Міністеріа de комітів, тотівіт de він кае інгревеніт, а дефінг, ка, дп прівінда лібертъдій de портва постале, съ се трактеге діркілівіе істітівілор філантропічес, каре с'вд дп тогъ с'вд памі дп порте се дотеніл din ерарівіе статіві, ка ачелаш фаворе, ка каре се трактозъ ші офіціе іттертешті. Асемене се дъ лі- вертате посталъ ші топъстірілор ші корпораціїлор ві- серічешті, каре се охвіпъ ка кіаре волавілор ші ка кріштереа тіперіті, дп прівінда вореснінділор каре аз de охжетъ кіарате волавілор ші скія.

— Консіліаріа de кірте Dr. Сімоповічів, преседів- телі комі. дптродвітъоріе de жідеде дп Воіводінъ ші Бъ- ватъ Temicians, се дпніті прів. ч. р. міністеріа de др- пітате, de преседінте ал претврі тарі din Temišbora ші дп 26/10 се ші дпстадъ дп поза пост.

— Сервіторії аш-заці пела адіністръдівіле політічес але комітателор дп Болгаріа прітеск вітътіріа віфіоръ: Атіла, піддраї таіарі, чако, чісме ші савів вігвіаскъ.

— Пептъ авіа веніторів 1853 се ва позе дп лі- братае редікареа рекріцілор преквіті ті модалітатеа че ар- а се овсерва ла рекрітациі, дп сквіръ време. Кътъ de рекріці, че се чере пептъ дптрещіреа арматеі, пептъ ажет е фірте тік.

Cronica strâină.

Франца. Паріс, 8. Окт. Съ пе таі ре'пітірчет дпкъ одать ла кільторіа din вітъ а ліві L. Наполеон ші съ таі рідікъті віліе din ефінітіе еї. Маі дптъві чені че таілдітешті фірте пе вірбації прогресіві дпделеніт, ші автіе пе жірпальц „Дева,” есте дпкредінілор че L. Наполеон o dede ла депітъдівіле діверсілор конфесіві, кімъ джісві ва позі пеатісъ лібертатеа релі- ціонаръ че домішіт ажет дп Франца, зіде ші зі евреі, кът е Філд, піті съ фіві міністръ. De алъ вірте ківжітареа цівітъ дп Борді дп спіріт de паче, се паре, къ п'а прів фіквіт вівіт інірессівіе дп арматъ, каре, кът е штітъ, пе памі дп Франца че ші аївреа пе прів е іш- тіре de паче, дп каре дпнітъріле дп рабіті сант таі

Чеата о прівесче,
Гътіреаf асквітъ;
Дар пе съ кільтесче
Къчі спераншіл кресче
Чё аре дп Zъв таітъ;
О пітіе вігіазъ
Стъпд, пісіжінд пе іервъ,
Ла а ліві разъ
Кареа літіпіеазъ
Пшп' дп зіоа ажъ.

II.

Дар чеата сосеште
Ла кіяте о датъ,
Фріа i крішітє,
Тоте прынідештє,
Ка фіера тврватъ
Кът шітісешті оторъ;
Саг de e кріштіпъ
Пе бомені d'авбръ
Ка фірчі ші топбръ
Фірь пічі о вінъ.
Фіце чіе пітъ,
Фіг фечіорі ші фете
Дар пе Флореа о сбітє

О вате ръв фірте...
Шіп' тъна лор дете.
О фіеръ дптрещітъ
Ка таітіе таре,
Ші къ варвъ пеагръ,
Пе фіоріка леагръ,
Ші о пшп' n прінібріе.

III.

Сус ла кіорз пільпіце
Чел че а' ішвіт,
Дірреаа п'в' віпце,
Тіліма 'ші дпфіріце
Къ фіоріа а періт!
Дар' дакъ трекісъ
Чеата чса de ході,
(Дпп' че се 'тілівіе
Ші таіт ръв фіквіссе)
Доререаші опрі.
Меарсе ла' съ вітъ,
Ла фіоріка дзілче
Ка ші отвіл веат,
Не сцінд кірат
Калеа зіде 'л дзіе.
(Ва зірта.)

тързі, къчи атмоптрелов „Монторъл Арматеи“, щет орган шълт предвіт де осідерітев французескъ, по сар сілаша таре а житъчі бреком по жигріжата арматъ, докредін. Жандо въ тюле ка ачеастъ катъкъ ad. „на вълчи de зам фъръ патінгъ ка съ се житъчие вре до рескои до жан. тру саѣ афаръ de Франца.“ — Се аштеантъ ка перъвдарте ка съсъе de съсъ тюларів картъсъ лві Монталамбер, de о пре інтереселе католічістълі жи съклъжъл 19-леа; ачеастъ картъ, поетръ ка съсъе dea о естіндере вът таї таре, се тюльреште до 100,000 есемпладе. Ачеаст Шаппіов елоквент ал католічістълі се декіаръ жигонтра спірітълі член фапатів ші петолеръпте ал „Баіверслів“, орґан ал жигратонстаністълі, ші жи тюве остеональ а демістра, къ клеръл тревзе съ се разътие по лівертате. Кътре ачеастъ D. Монталамбер, каре дисвши е о подобът а тюльні французескъ, апъръ ка тюлъ елоквентъ рецитъл парламентарів ші дл спаль де жигріжівпіле чеї се фаче din таї тюлът пърці. — Абд-ел-Кадер е до Паріс. На 28. Окт. са dată o репресентъцівне de оперъ форте помпбъсъ, din портъл таї жиалът; за ачеастъ оперъ а фост de фадъ жигр'о лоцъ ші ъстъ Інгуръ de астъгъ; ші декът precedintele ші декът тотъ репресентъцівнае таї таре атепдівне а трас асвіра са Абд-ел-Кадер; туте лорпетеле ерад кътре лоцъ Екс-Емірлів асіютате; стръмчіреа, ка каре ера жигподобітъ тотъ сала, п'а сперіат де лок не ъстъ фін ал п'єтіе. Кънд син din оперъ фе пріміт ка вівате, ші чине штівъ даќъ din ківіторі п'а се вор фі афлат ші д'ачеяа карі п'оге желеек п'а фін саѣ алт консьпіт в'чіс de іатаганъл кошъодат de ъстъ арав таре! — дар аша сюот француз! — Жигріжівнае ка жигріжівътъл тарческ оквъпъ форте по ачеяа карі се таї оквъпъ ші ка асте тюліврі неполітіче ка політика. „Дева,“ зікънд ка Амбасадоръл французеск din Константінополе ал фі амріодат ка черереа паспортърілор, пентръ ка жигріжівътъл контрас п'а се ратіфікъ de Султанъ, къшвънъ жигіліріре кіар ші асвіра бітепілор върсей. Моніторъл авіа рефражіце ачеастъ штіре імпортаント, че ва съ зікъ ка політика din афаръ а лві L. Наполеон прімі о щепълъ ловіре. (Bezi Auglіа.)

Англіа. London, 28. Окт. Денешеле телеграфіче din Паріс, че адъсеръ штіреа до London, кътъ Султанъл п'а ратіфікъ жигріжівътъл, ал прідбъс о сепзъцівне грозавъ до Чіті. Се зіче, къ ва съ тёргъ о депутъцівне ма лордъл Малтесърі, ка съл рóце ка съ апере ла Портъ ка енергіе інтереселе капіталістілор енглізешті, карі передъ форте тюл, п'еджівіндојандо жигріжівътъл. Сепзъцівнае че а прідбъс ачеастъ штіре ка атът е таї таре ка кът каупіталісті о крідеа de секвр, кътъ член п'а din до ачеаетъ жигріжівътъл кавіюетъл енглізеск вътерде тюлъ ка тюлъ ка член французеск. Малді съ скарпінъ до каап зікънд, де време че губернъл енглізеск се веде сіміт а трута о політика ка вътътареа інтереселор п'єтіларе але сімітілор сеї, тревзе съ фін ла тіжлок п'іште темеіврі політіче таї аджічі форте п'ондербосе. Еар алді съ жигріжъ, къ брекът ші пентръ че съ се фі поменіт п'ітіл аша de о датъ сінгір ші ісолат D. Лавалет, амбасадоръл Франде? Се дъ ка сокотеа, ка D. Бакчіоші, (аджстантеле Преседінтъл, каре вені дела Ефіпет ла Константінополе инде се афль жигъ), с'ар фі жигріжішат жигінгеск Шордеи ка п'іште черері, ка п'іште претендівні, каре п'авзай п'іч де кіт а фаче ка жигріжівътъл; чеа че алді трасе дапъ сене котъна жигріжівіре а Англіе, Австріе ші Ресіе. Де че патъръ вор фі фост ачеале претендівні французескіе жигъ секрет, п'оте къ о фі фост ші черереа де а се реквіште de Протекторе ал локвілор с. ф. фіторъл жигріжат французеск. Дестъл къ п'іпъ ачі п'іч член таї черккат ші таї ацер діпломат п'іші а фост п'ітіл фаче о ідеъ кіръ де спре політика естеріоръ а Преседінтъл. Жи Франца фінкаре дъл ведеа пе L. Наполеон бртържад въ сінгір скоп. Се паре ка Константінополе фі арене ваде тревзі п'ітіл жигътіа датъ а да п'іт толітика Преседінтъл ка а челор-ламте кавіюетъ, Жи челе таї тюлът черкбрі енглізешті — жигтіміндсе пе антчедінделе лві L. Наполеон — до-тпеште п'ірреа, кътъ din ачеаст конфлікт пот жигъ се зітмезъ серібес жигріжівътъл. Д'алътъ парте е de крэзет кътъ L. Наполеон се ва фері де орі че естрем акъм тохта къод ел с'афль до ажъвл de а се проісіма de жиг-перат ал Франде.

Провокаре. Ало п'ітіа din 18. соре 19. Інлів 1852 саѣ фірат din каса D. ч. р. консіліарів Георгів Доміша сп'іргіндеісъ таї о тюдім де ефелте предібосе, фъръ а фі п'ітіл да иссе фірі. Се провокаре дар оріа ачеаста върче патріот въл, ка възжале din ачеаста ефекте, дюль дескірівра лор че вртвейзъ ачі, жи тюлі стрънне се вілевоіасъ а фаче арътare орі ла полідіа ч. р. че таї de авропе орі ла д'евлата D. консіліарів Георгів Доміша до Белград, аштептълі п'ітіл віліфацере о дрепъ ресилетіре.

Десемінареа. Ало п'ітіа din 18. соре 19. Інлів 1852 саѣ фірат din локвілор, каре ду п'ітіа din 18. соре 19. Інлів 1852 саѣ фірат din локвілца Доміша ч. р. ж. консіліарів Георгів

Доміша пріп' р'іперае de вълъ прекът:

1) До к'іфір de к'арръ ка п'ітіе п'ягъ жигръкат ду ляпітіе de $\frac{1}{2}$ вртъ (Schuh) ші лъдітіе de 12—15 полікар (Zoll) ші лъдітіе 12 полікар, конеіш конвейсъ (бомтіт, gewölbт) жи жигрълекае ка р'ітінакълі (торте, Кламтіт) de фір, пріп' к'аре, спре д'евліріеа жи к'іфір к'арвілі че літі таї таре се п'ітіа п'ітіе в'клее ду партеа чеа лвогъ din апої пріп' въл а іпп'ютат; пр'ідіс к'іфір к'арвілі есте 12 ф. т. в.; жигръ ачеаста ал фост в'ріт'юреле ов'єкте:

2. До съклъед ал вълъ ка de $4\frac{1}{2}$ полікар дуалт, 3 $\frac{1}{2}$, полікар лат, жи а чела се афлак 500 чесаро реци галвілі сітолі ферекаці; съклъед ал фост легат ка сп'єръ алъ, ші ера п'е ел скріс 500

3. Жигръ въл ал доілес съклъед ал фост 330 чесаро р. галвілі, екстра 100 ка тюлъ Маіестатеі Сале жигрът'юрілі Фердинанд до к'остам в'лівріск, ші к'аре жигъ ал фост ферекаці, че ду вртъ о сътъ галвілі ера жигр'о хъртіе інв'ліді ші жигр'ачест ал доілес съклъед ашезаді.

О п'іпъ таре de сп'ітъ, жи сп'ітъ о коропъ п'ітілесъ ші 2 літтере Г. D. готіче скріс, п'іпа ачеаста ал фост жигр'о таїкъ de п'ітіе п'ягъ, к'аре п'е ду лъвотръ de о п'ітіе есте в'лівітъ (кънтушітъ) ка баршоп (катіфеа), п'ітілта п'ітіе въ тътасе, ші пріп' альсареа в'лі сп'іре, (дреавът, Druckfeder) се декідеа, есте ка арціл ферекаці, ші ка в'чеве ду пр'іді 50 ф. т. в.

5. О п'іпъ таре de сп'ітъ ка інсітілеле Gr. Haller ші п'ітіе ду таїкъ ка чеа таї сък'ість, к'аре п'ітъ, п'іт ф'ітат п'ітіа din т'р'юпса, ка арціл ферекаці ші ка чееве, ду пр'іді 50 ф. т. в.

7. Чіочі п'ітіе таре de сп'ітъ лъчій ка арціл ферекаці, ду пр'іді de 26, 25, 25, 22 и 20 ф., дечі ка тотъ ду пр'іді 118 ф. т. в.

8. Треі п'ітіе де съгаре тіккде дела в'ла есте гътъл р'іт, туте ка чееві гътътіе ду пр'іді de 15 ф. т. в.

9. О п'ітіе п'ітілес галвілі ка п'ітіръ рошіе в'лівіді ду пр'іді 1 ф. 40 кр. т. в.

10. До п'ітіе de чест de бріскъ п'ітіръ фіртъ ка de 5" лвогъ, $1\frac{1}{2}$ " лат ду пр'іді 4 ф. т. в.

11. Добе т'юмеле de съгаре (Mundstück) фітреці ду съклъп (віхлікарів Bernstein) ші в'ла в'аръ ла к'апт ферекаці ка арціл в'ла ка $5\frac{1}{2}$ " чеіалалтъ $2\frac{1}{2}$ " лвогъ, ду пр'іді de 7 ші 5 ф., дечі ла олалтъ 12 ф. т. в.

12. 6 фр'істре торте de аратъ галвілъ п'ітіръ к'остен de tot п'ітіе ші рошіде ду пр'іді de 5 ф. т. в.

13. До фр'ілъ енглізеск ка жигале de одел п'ітіе, к'аре жигъ п'а ера в'свиче ла фр'ілъ ду пр'іді 12 ф. т. в.

а) До окілар de дртъ ка пріпса ду одел, ші жигр'о таїкъ жигръкатъ ка п'ітіе п'ягъ п'е ду пр'іді 6 ф. т. в.

б) До алт окілар ка пріпса ду арціл, ші п'е жигр'о таїкъ жигръкатъ ка п'ітіе п'ягъ ду пр'іді 6 ф. т. в.

в) До персоектів таре de аратъ галвілъ ка de 2 літтере лвогъ, ачеаст перспектив ера жигр'о таїкъ ка п'ітіе, саѣ жигрът'юріе але п'ітіе п'ягъ ду пр'іді 20 ф. т. в.

г) О стъфъ жигр'о таїкъ п'ягъ ка de $1\frac{1}{2}$ галвілъ ду пр'іді 9 ф. т. в.

д) До п'ітіларів de п'ітіе п'ітіръ съгърі ду афаръ п'ітіръ, din лъвотръ рошіе таре, п'е ачеаст п'ітіе din афаръ decіпра ера літ. D. скріс ду формъ готікъ. Тот п'ітіларів ал фост се din афаръ цілр інрецир ка пріпса ду одел, ду пр'іді 6 ф. т. в.

е) О к'апъ таїкъ de порцелан ду пр'іді 2 ф. т. в.

Чел че ва дескіпірі din локвіріле ачеаст ф'ірате, ва пріті ка лъпгъ тюдітъріе ші о рекомп'єсъ.

Белград, 20. Август 1852.